

підвищенню їх гнучкості, модульності та відповідності принципам безперервного професійного розвитку.

Використання цифрових інструментів і AI-технологій у проектуванні мікрокваліфікацій є перспективним напрямом модернізації професійної освіти у сфері логістики. Такий підхід забезпечує відповідність змісту навчання сучасним викликам галузі, підвищує конкурентоспроможність фахівців і сприяє формуванню їх цифрової та професійної мобільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Burov Ye., Kuliavets A. Artificial intelligence in logistics: opportunities and challenges // *Системи інформаційні та мережі*. 2024. № 16. С. 1–10. DOI: 10.23939/sisn2024.16.001
2. Teixeira A. R., Ferreira J. V., Ramos A. L. Intelligent supply chain management: a systematic literature review on artificial intelligence contributions // *Information*. 2025. Vol. 16(5). Article 399. DOI: 10.3390/info16050399
3. Samuels A. Examining the integration of artificial intelligence in supply chain management from Industry 4.0 to 6.0: a systematic literature review // *Frontiers in Artificial Intelligence*. 2025. Vol. 7. DOI: 10.3389/frai.2024.1477044
4. Yardımçı Coşkun İ. Artificial intelligence-driven logistics and supply chain management: industry applications and future perspectives // *Akıllı Ulaşım Sistemleri ve Uygulamaları Dergisi*. 2025. Vol. 8(2). P. 217–236. DOI: 10.51513/jitsa.1569385
5. Albarracín Vanoy R. J. Logistics 4.0: exploring artificial intelligence trends in efficient supply chain management // *Data and Metadata*. 2023. Article 145. DOI: 10.56294/dm2023145
6. Kiiskilä K., Keoy K. H., McGreal R., Olcott D. The AI revolution in micro-credentialing: personalized learning paths // *Frontiers in Education*. 2024. DOI: 10.3389/feduc.2024.1445654

ДАНЬКЕВИЧ Віта

кандидат педагогічних наук,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
викладач Київського професійно-педагогічного
фахового коледжу імені Антона Макаренка

БІЛЯК Сніжана

студентка Київського професійно-педагогічного
фахового коледжу імені Антона Макаренка

РИТОРИЧНА КОМПЕТНІСТЬ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Професійна освіта сучасної України зорієнтована на формування компетентного, відповідального, творчого педагога професійного навчання – фахівця, що поєднує викладацьку й професійну діяльність, де важливим засобом

впливу на здобувачів освіти є слово. Тож одним з важливих критеріїв професійності та педагогічної майстерності педагогів професійного навчання є мовлення – змістовне, логічне, грамотне, переконливе.

Сучасний педагог покликаний демонструвати не лише ефективну комунікацію, а й вміння переконувати слухачів, впливати на аудиторію загалом і на конкретну особистість зокрема, навчати цьому своїх учнів чи студентів, бо зазначені навички необхідні кожному громадянину нашої держави [2].

Таким чином, у нашому дослідженні звернемо увагу на необхідність набуття риторичної компетентності сучасним педагогом професійного навчання як важливої професійної й лідерської риси сучасного вчителя.

Проблема компетентнісного підходу в освіті досліджувалася багатьма науковцями (Л. Анциферова, Г. Балл, С. Батишев, і. Ящук та ін.). Учені І. Зязюн, Н. Ничкало, В. Сластьонін, М. Євтух, О. Дубасенюк у своїх працях вивчали зміст поняття професійної компетентності.

Риторичну компетентність як важливу складову професійної майстерності педагога досліджували Н. Голуб, О. Горошкіна, С. Карман, Н. Янц та інші.

Важливі теоретичні й методологічні напрацювання щодо викладання риторики в закладах професійної та вищої освіти містять наукові праці Н. Голуб, М. Пентилюк, Т. Симоненко та інших.

Використовуючи дослідження вищезазначених науковців, можемо окреслити важливі чинники, які переконують у необхідності виокремлення риторичної компетентності. Зокрема, Н. Голуб зазначає, що це:

- нагальна потреба переконливого мовлення в різних видах суспільного і міжособистісного спілкування, на що орієнтує риторика (логос);
- необхідність формування образу вмілого мовця (оратора) із внутрішньою готовністю не лише спілкуватися, а й бути відповідальним за сказане, пропагувати високу суспільну мораль, бути її зразком і носієм (етос);
- важливість проблеми емоційної культури в суспільстві (пафос);
- потреба досвіду вільно будувати діалог у різних ситуаціях мовлення із використанням усталених і схвалених суспільством формул, що полегшують спілкування й роблять його бажаним [1, с. 141].

Окрім того, для сучасної молодої людини риторична освіта – це не лише про вміння гарно говорити, а й про набуття комплексного інструменту саморозвитку, який формує важливі особистісні якості:

1. Критичне мислення: риторика вчить аналізувати інформацію, розрізняти маніпуляції від фактів та будувати логічні зв'язки;
2. Впевненість у собі: вміння чітко висловлювати думку знімає страх перед публікою та допомагає почуватися гідно в будь-якій дискусії;
3. Емпатію та соціальний інтелект: щоб переконати когось, треба розуміти його цінності та мотиви. Це розвиває здатність слухати та чути інших.

4. Лідерські навички: здатність надихати словом, вести за собою та чітко ставити завдання.

5. Культуру мовлення: збагачується словниковий запас, зникають слова-паразити, мова стає інструментом впливу, а не просто засобом передачі інформації.

Тож, аналізуючи наукові дослідження з даної тематики, можемо стверджувати, що риторична компетентність педагога професійного навчання – це інтегративна здатність ефективно керувати мисленнєво-мовленнєвою діяльністю, враховуючи професійну ситуацію та аудиторію. Вона передбачає володіння навичками переконання, аргументації, культурою мовлення та діалогічною взаємодією для успішної професійної реалізації.

Ефективному формуванню риторичної компетентності сприяє вивчення навчальної дисципліни “Риторика”, що викладається при підготовці педагога професійного навчання у Київському професійно-педагогічному фаховому коледжі імені Антона Макаренка.

Відповідно до ОПП “Професійна освіта (за спеціалізаціями)” освітнього ступеня бакалавр, майбутній педагог професійної освіти, набуваючи риторичну компетентність, має: володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами; розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах; емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики; уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів тощо [3].

Таким чином, риторична компетентність є важливою складовою професійної майстерності сучасного педагога професійного навчання, що сприяє підвищенню ефективності його професійної діяльності та успішній самореалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голуб Н. Б. Риторична компетентність учнів старших класів як показник сучасної мовної культури / за ред. І. Г. Єрмакова, Донецьк: Каштан, 2012. 260 с., С. 140-147.

2. Горошкіна О.М., Караман С.О. Формування риторичної компетентності майбутніх учителів на міждисциплінарних засадах. Наукові новації та передові технології. 2023. № 4(18). С.357–370.

3. Освітньо-професійна програма / Київський професійно-педагогічний фаховий коледж імені Антона Макаренка/
URL: <https://kppk.com.ua/program/oppA539b.pdf>